

Įvadas: Automobilių sportas Prancuzijoje

Prancuzija užima išskirtinę vietą pasaulinio automobilių sporto istorijoje. Nuo pirmųjų variklinių varžybų XIX amžiaus pabaigoje – ypač Paryžius-Bordo-Paryžius lenktynių 1895 m. – ši šalis tapo disciplinos lopšiu. Ji padovanojo pasauliui legendinius gamintojus (Peugeot, Renault, Bugatti, Alpine) ir išugdė išskirtinius pilotus: Alainas Prostas keturis kartus tapo Formulės 1 pasaulio čempionu, o Sébastienas Loebas devynis kartus iš eilės laimėjo pasaulio ralio čempionatą. Tačiau būtent Sartos departamento keliuose visada plakė prancuzų automobilių kultūros širdis.

24 valandų Le Mano lenktynės: didžiausių lenktynių pasaulyje

13 626 km

Trasos ilgis

1923

įkūrimo metai

+250 000

Žiūrovų per metus

60+

Atstovaujamų šalių

Le Mano startas – Pilonų tiesioji visa savo kartšligės apimtimi

1. Šimtametė istorija (1923–šiandien)

24 valandų Le Mano lenktynės gimė 1923 m. Vakarų automobilių klubo (ACO) iniciatyva. Pirmajame etape, kurį laimėjo Lagache'as ir Léonardas su Chenard & Walcker, buvo padėti pamatai varžyboms, tapusioms atviru technologijų laboratorija po atviru dangumi. Dešimtmečiai virtė epinio pramoninio varžymosi scena: Jaguar prieš Ferrari penktajame dešimtmetyje, Ford prieš Ferrari septintajame – kulminuojant istoriniu Ford'o keturetu 1966 m. – ir vėliau Audi dominavimas 2000-aisiais. Nuo 2023 m. Ferrari, Porsche, Cadillac ir Toyota Hypercar kategorijoje atvėrė naują Le Mano istorijos skyrių.

2. Unikali trasa anatomija

Sartos trasą iš dalies sudaro departamentiniai keliai, uždaromi lenktynių metu. 13 626 km viename rate – tai viena ilgiausių trasų pasaulyje. Per 24 valandas pirmaujantis automobilis nuvažinėja apie 5 500 km, o vidutinis greitis viršija 230 km/val. Hunaudières tiesioji, kurioje automobiliai iki 1990 m. pasiekdavo 405 km/val. (prieš sumontuojant šikanas), Porsche posūkiai ir Dunlopo tiltas – tai patių mistiškiausių automobilių sporto atkarpų. Trasa turi FIA 1 lygio homologaciją visame maršrute.

Le Manas - vienintelės lenktynės, kuriose gali pirmuoti šeštadienio vakare ir to nebetekšti sekmadienio rytą.

Pilionų alėja prieš sutemant – Vienas įspudingiausių vaizdų automobilių sporte

3. Konkurencinės kategorijos

Kategorija	Aprašas	Pavyzdžiai
Hypercar	Iki 500 AG, privaloma hibridinė sistema, greitis elektroniskai ribotas iki 340 km/val. Pagrindinė WEC kategorija	Ferrari 499P, Toyota GR010, Porsche 963, Cadillac V-Series.R
LMP2	Vieno gamintojo Oreca prototipai, prieinami tiek mėgėjų, tiek profesionalių įgulų	Oreca 07 – vienintelis ACO homologuotas šasis visiems dalyviams
LMGT3	Evoliucionavę serijiniai GT, pagrįsti GT3 specifikacija; populiarī pro-am kategorija tarp premijų gamintojų	Ferrari 296 GT3, Porsche 992 GT3, BMW M4 GT3, Corvette Z06 GT3

4. Rekordai ir legendos

Distancijos rekordą laiko Audi R18 e-tron quattro (2010): 5 410,713 km vidutiniu 225,447 km/val. greičiu. Rato rekordas priklauso Ferrari 499P – 3'22"982, pasiektas 2023 m. Jacky Ickx yra daugiausiai laimėjęs pilotas su 6 perg alėmis. Tarp prancuzų, Henri Pescarolo triumfavo keturis kartus (1972–74, 1984).

Perg alės pagal gamintoją (Top 5)

Porsche	19 perg al.	1970–2023
Audi	13 perg al.	2000–2014
Ferrari	9 perg al.	1949–2023
Jaguar	7 perg al.	1951–1990
Ford	4 perg al.	1966–1969

5. Inovacijų laboratorija

Daugiau nei lenktynės, 24 valandos visada buvo inovacijų katalizatorius, kurios vėliau patekdavo į serijinę gamybą: diskiniai stabdžiai, tobulinti Jaguar 1950-aisiais, hibridinė technologija, kurios pirmąjį žingsnį žengė Audi 2012 m. su e-tron quattro, ir šiandien – 100 % tvarios sintetinės degalai, kuriuos ACO ketina įtvirtinti iki 2030 m. 2023 m. Hypercar reglamentas numato rytojaus variklius ir pozicionuoja Le Maną kaip atsakingesnio sportinio judėjimo avangardą.

Dunlopo tiltas naktį – Ikoninis Sartos trasos simbolis

6. Planetinis renginys

Kiekvieną birelį daugiau nei 250 000 žiūrovų užtindo trasą – tai trečias pagal dydį kelių dienų sporto susibūrimas pasaulyje. TV transliacijos pasiekia 190 šalių. Nuo 2012 m. FIA Pasaulinis ištvėringumo čempionatas (WEC) struktūrizuoja sezoną, o Le Manas yra neginčijamas jo kulminacinis etapas.

ACO pavyko modernizuoti renginį išsaugant jo unikalų DNR: populiarą šeimišią atmosferą, stovyklavietės aplink trasą, istorinis Le Mano kaimas su senovinių automobilių ekspozicijomis ir išskirtine atmosfera. Le Mano naktys – apviesti pilionų sustojimų momentai ir priekšinių žiburintų spinduliai, įpjaunantys tamsos – suteikia nepakartojamą sportinį išgyvenimą, kurio nerasite niekur kitur pasaulyje.

Chronologija: šeši didieji Le Mano laikotarpiai

1923-1939	1950-1969	1970-1989	1990-2009	2010-2022	2023+
Lenktynų gimimas	Aukšto amžius	Porsche era	Technologijų revoliucija	Audi/Toyota era	Hypercar era

Praėjus šimtui metų nuo įkūrimo, 24 valandos Le Mane liėka neprilygstamos. Pusiau lenktynės, pusiau žmogiška epopeja, jos įkūnija tai, kas kilniausia automobilių sporte: kantrybę, techniką, drsą ir viziją. Šimtas metų pergalių, dramų ir savės įveikimo, kuris teberašo – posukis po posukio – vieną gražiausių pasaulinio sporto istorijų.